

ALLIANCE NUMISMATIQUE EUROPÉENNE

EUROPEES GENOOTSCHAP

VOOR MUNT- EN PENNINGKUNDE

PUBLICATION MENSUELLE
FONDATEURS — STICHTERS

RENÉ DE MARTELAERE

ANTOINE VANDEN BRANDE

314, avenue Gitschotel, **BORGERHOUT-ANVERS (Belgique)** Tél. 39.17.51

Juillet-Aout 1958

— 9 —

Juli-Augustus 1958

QUENTIN METSYS

(suite)

8. Médaille de Joachim Ringelberg. 1529.

Ce Ringelberg est un intéressant personnage. Né à Anvers en 1499, il entra à 12 ans au service de Maximilien. Il savait dessiner, peindre et graver. En 1528 il enseigne publiquement à Anvers l'arithmétique, l'astronomie et le grec. Il parcourt ensuite l'Allemagne. Il doit être mort suivant le Trésor de Numismatique, à Leyde en 1536.

Buste à gauche de Ringelberg, coiffé d'un bonnet et vêtu d'un manteau à revers de fourrure sous lequel passe le col d'un vêtement de dessous. Dans le champ : 1529.

Bronze. 55 mm. Cab. des Méd., anciennement coll. du Dr Simonis.

Cette œuvre a été attribuée primitivement à Jean SECOND. M. Tourneur, se basant sur des considérations de style, sur le caractère archaïque des lettres de la légende, sur le M. de Joachim qui a les hastes obliques habituelles à Quentin, sur le genre de drapé, donne cette œuvre à notre artiste.

Quentin METSYS fut le premier médailleur de notre pays. Ce fut peut-être, dit Tourneur, le plus grand qu'il ait jamais possédé. Sa médaille d'Erasmus peut être mise en parallèle avec les œuvres des maîtres célèbres de la Renaissance italienne sans être éclipsée par elles.

Metsys est absolument exempt d'influences étrangères en médailles. Il est avant tout personnel. Il ne s'est pas formé à l'école des Italiens. C'est un réaliste qui ne se perd jamais dans la recherche du détail.

L'exécution est toujours d'une largeur étonnante. Malgré leurs faibles dimensions, ses médailles sont de véritables monuments. On y sent la main d'un sculpteur, qui parvient à enfermer parfaitement les volumes qu'il a engendrés dans le cercle étroit de la médaille.

VAN EVEN, ds RbN 1900, p. 446-447.

Frans VAN MIERIS a publié un autre médaillon dû à Quentin. Il offre l'effigie de l'artiste d'après le portrait peint par lui-même, pour être offert à la Confrérie de S. Luc et qui se trouvait encore dans cette association, à Anvers, en 1795, lorsqu'il fut enlevé par les Français. C'est d'après cette même peinture que Jérôme WIERICX a gravé la planche qui figure dans la collection d'anciens artistes néerlandais, publiée, en 1572, par Dominique Lampsonius, chez Jérôme Cock, à Anvers.

Le médaillon est d'un beau relief et d'une exécution remarquable. Il porte l'inscription suivante : QVINTINVS . METSYS. - 1495. L'exemplaire reproduit par SIMONIS ne porte pas de millésime.

En 1629, Corneille van der Gheest, grand admirateur des œuvres de Quentin Metsys, fit placer un monument à la mémoire de l'artiste, contre un montant de la tour de la cathédrale d'Anvers. Ce cénotaphe, qui existe encore, est orné d'un buste en profil de marbre blanc. Alexandre van FORNENBERG, qui publia en 1658 une biographie de Quentin METSYS, affirme que ce buste a été copié d'après une ancienne médaille en possession de van der Gheest, médaille que l'auteur a vue entre les mains de cet amateur ».

BIBLIOGRAPHIE

WURZBACH (Dr. Alfred von-), Niederländisches Künstler-Lexikon. Wien, 1910, v^o Massys.
 van EVEN, dans Biographie Nationale, XIV, 1897.
 W. COHEN, Studien zu Quinten Metsys. Bonn, 1904.
 Gazette des Beaux-Arts, 1861.XI, 33 ; 1886.XXXIV, 438 ; 1888.I, 5, 204.
 V. TOURNEUR, Quentin Metsys, médailleur, dans Revue belge de Numismatique, 1920, p. 139.

FIN

F. BAILLION

CURRENCIES OF AUSTRIA

/1918 - 1952/

/1919/ «DEUTSCHÖESTERREICH» overprinting on the notes of the Austro Hungarian Bank.

1/	1	Korona:Krone	/1916.XII.1/	red, overprinting: green,
2/	2	Korona-Kronen	/1917 III.1/	red, overprinting: "
3/	10	"	/1915 1.2/	reddish lilac,
4/	20	"	/1913 1.2/	red-blue,
5/	20	"	/1913 1.2/	" " 2nd issue. II. kiadás - II. Auflage.
6/	50	"	/1914.1.2	blue,
7/	100	"	/1912.1.2	blue-green,
8/	100	"	/1912.1.2	" " text German only
9/	1000	"	/1902.1.2/	blue,
10/	1000	"	/1902.1.2/	blue, overprinted with word « E C H T »
11/	1000	"	/1902.1 2/	blue, text German only,
12/	1000	"	/1902.1 2/	" reverse ornament,
13/	1000	"	/1902.1 2/	" " "
14/	1000	"	/1902.1.2/	II. Auflage, 2nd issue. blue, overprinted with text « NOTE ECHT STEMPEL FALSCH »

15/	10000	"	/1918.XI.2/	lilac,
16/	10000	"	/1918.XI.2/	lilac, overprinted with word « E C H T »
17/	10000	"	/1918.XI.2/	lilac, overprinted with text « NOTE ECHT STEMPEL FALSCH »
18/	10000	Kronen	/1918.XI.2/	lilac, text German only,
19/	10000	"	/1918.XI.2/	" reverse ornament,
20/	10000	"	/1918.XI.2/	" " "

II. Auflage - 2nd issue.

1920.X.4. « Ausgegeben nach dem 4. Oktober 1920 » overprint on the notes of the Austro Hungarian Bank.

21/	1	Korona-Krone	/1916.XII.1/	red,
22/	2	Korona-Kronen	/1917.III.1/	red,
23/	10	"	/1915.1.2/	reddish lilac,
24/	20	"	/1913.1.2/	red-brown-blue, 2nd issue. II. kiadás - II. Auflage
25/	50	"	/1914 1.2/	blue,
26/	100	"	/1912 1.2/	blue-green,
27/	1000	"	/1902 1.2/	blue,

1922.1.2. Notes of the Headoffice in Vienna of the Austro Hungarian Bank in German language only.

28/	1	Krone	red,
29/	2	Kronen	red,
30/	10		grayish blue,
31/	20		gray-lilac,
32/	100		green,
33/	1000		blue,
34/	5000		green/lilac,
35/	50.000		green/brown,
36/	100.000		green/blue,
37/	500.000		brown,

1924.1.2. OESTERREICHISCHE NATIONALBANK Austrian National Bank.

38/	10.000	Kronen	green/lilac,
39/	10.000	"	" " " " II. Auflage. 2nd issue. Overprinted with text « EIN SCHILLING »

1925.1.2. OESTERREICHISCHE NATIONALBANK

40/	5	Schilling	green-lilac,
41/	10		lilac,
42/	20		
43/	100		
44/	1000		

1927.1.3. OESTERREICHISCHE NATIONALBANK.

45/	10	Schilling	lilac-green-blue,
46/	100	"	lilac,

1927.VIII.1. OESTERREICHISCHE NATIONALBANK

47/	5	Schilling	
-----	---	-----------	--

1928.1.2. OESTERREICHISCHE NATIONALBANK.

48/	20	Schilling	
-----	----	-----------	--

1929.1.2. OESTERREICHISCHE NATIONALBANK
49/ 50 Schilling,

1930.1.2. OESTERREICHISCHE NATIONALBANK.
50/ 1000 Schilling, blackish violet/grayish green,

1933.1.2. OESTERREICHISCHE NATIONALBANK
51/ 10 Schilling,

1935.1.2. OESTERREICHISCHE NATIONALBANK
52/ 50 Schilling, dark violet/green,

[1938-1944]. Notes of the German REICHSBANK.

53/ 5 Mark, /1942.VIII.1/, brown,
54/ 10 » /1929.1.22/, green, Watermark man head,
55/ 10 » » » ornament,
56/ 20 » /1929.1.22/ brown, » man head,
57/ 20 » /1929.1.22/ » ornament,
58/ 20 Mark, /1939.VI.16/, brown,
59/ 50 » /1924.X.11/, brown,
60/ 50 » /1933.III.3C/, green, Watermark man head,
61/ 100 » /1924.X.11/, brown,
62/ 100 » /1935.VI.24/, blue, Watermark : man head,
63/ 100 » » » ornament,
64/ 1000 » /1925.X.11/, brown,
65/ 1000 » /1936.11.22/,

[1938-1945] Notes of the DEUTSCHE RENTENBANK

66/ 1 Rentenmark /1937.1.30/, green,
67/ 2 » /1937.1.30/, brown,
68/ 5 » /1926.1.2/, green/brown,

[1943-1944]. Photomechanical issues of the notes of REICHSBANK in towns Graz, Linz and Salzburg.

69/ 10 Reichsmark /1929.1.22/, green, 148 x 79 mm,
70/ 50 » /1933.III.30/, green, 164 x 89 mm,
71/ 100 » /1935.VI.24/, blue, 177 x 94 mm,

1945.IV.15. NOTGELD DES REICHSGAUES KAERNTEN. Emergency money of Province Carinthia.

72/ 20 Reichsmark, 155 x 85 mm,

1944. ALLIIERTE MILITAERBEHOERDE. Allied Military Authority

73/ 50 Groschen, brown,
74/ 1 Schilling, green-blue,
75/ 2 » blue-gray,
76/ 5 » brown-lilac,
77/ 10 » green,
78/ 20 » blue,
79/ 25 » lilac-brown,
80/ 50 » yellow-brown,
81/ 100 » green/blue,
82/ 1000 » blue-green-lilac,

à suivre

MIHALY KUPA

DIERENAFBEELDINGEN IN DE NUMISMATIEK

Deze bijdrage is feitelijk een vervolg op een artikel verschenen in de maandbladen van juni en van juli-augustus, jaargang 1957.

Deze aanvullende lijst vernoemt 113 dieren, wat 10 meer is dan er in voorgaande lijst vermeld werden. Wij hebben het goed gevonden de nummering per dier van de eerste lijst over te nemen en te behouden. Daar er nu evenwel zelfde en andere, nog niet vermelde dieren voorkomen, hebben we de nummers aangevuld met a, b, c ; enz. De nummers van de dieren, die nu op het appel ontbreken, vindt u dus nu niet vermeld. Bijgevolg laten nummering en opsomming u toe onmiddellijk een algemene en alfabetische lijst op te stellen.

1. AAP

op drachme van Marcus Aurelius, bestemd voor Alexandrië.
op een munt van Hermopolis in Egypte.
op een 5 dukatenstuk — Duitsland : Saksen : Albertine-Linie : Johan-Georg 1611-1656.

3. ADELAAR

op veel moderne Duitse munten.
op een stater van Kypros (Cyprus) (adelaar met leeuw).

5. ANTILOOP

met andere dieren voorgesteld op een drachme van Marcus Aurelius en bestemd voor de kolonie van Alexandrië.

7. BEER

op een dubbele taler van Bern (1733) en op andere munten van deze stad.
op tramgeld van Berlijn.
op halve drachme van Mantinea.
op munten van Anhalt (Duitsland).
op bronzen van Byzantion.

8. BERGGEIT

op 100 Fr. stuk van Zwitserland een herdenkingsmunt van Chur-1824-1949.

11. BIJ

op noodgeld van spaarkassen.

13a. BRAAMSLUIPER OF DOORNSLUIPER (vogeltje)

vermeld in het boek van Imhoof-Blumer.

13b. BUFFEL (waterbuffel)

op 1 roepie-1902-van Indore (één van de Indische staten).

15. DOLFIJN

op tetradrachme van Syracuse-474-450 v. Chr.-en op tal van andere munten van die oude Griekse stad.
is een muntmeestersteken van Nederland.
voorgesteld door honden aangevallen op een brons van Phokaia in Ionië.
voorgesteld met wolf op brons van Rhegion en op didrachme van Argos.
voorgesteld met een leeuw op munten van Velia in Lucanië.

16. DROMEDARIS

op zilveren denier-Romeinse Republiek van de familie Plautia.
op een munt van Trajanus.

17. DUIF

op noodmunt van Larrach.
op aureus van Faustina de Jongere.
op munten van het Vaticaan-in het verleden vooral voor de

- « Sede Vacante » perioden.
op een Pauselijke Scudo van 1758 (de vredesduif).
- 17a **EEND**
op een munt van Kyme in Campanië.
op Duitse taler van Oldenburg van 1860.
- 17b **EELHOORN**
op noodgeld van Neustadt (Zwarte-Woud).
ook vermeld in Imhoof.
- 17c **EDEL-ANTILOOP**
op munten van Frans Equatoriaal Afrika.
- 17d. **EDEL-HERT**
op 1/2 roepie van Mauritius-1950.
20. **EVER OF EVERZWIJN**
op denier van de Romeinse Republiek van de familie Hosidia-54 v. Chr.
op noodgeld van Eberbach.
op munten van Oldenburg, voorgesteld door hond aangevallen door leeuw aangevallen op drachme van Phenicië, en op tetradrachme van Akanthos.
- 21a. **EZEL**
op tetradrachme van Mendé in Macedonië.—± 500 v. Chr.
- 22a. **FLAMINGO**
op munt van Kroton.
23. **GANS**
op Macedonise zilvermunten.
- 23a. **GARNAAL**
op munt van Palemon.
- 23b. **GAZEL OF GAZELLE**
op zilveren stater van Barke.
op zilveren stater en tetradrachme van Cyrene.
op didrachme van Euesperis.
24. **GEIT**
op drachme van Marcus Aurelius en bestemd voor Alexandrië.
op zilveren stater van Aigai in Macedonië.
op tetradrachme van Ainos in Tracië.
op munt van Himera op Sicilië.
op didrachme van Paros.
op antonianus van Saloninus en Valerianus junior.
- 24a. **GIER**
vermeld in Imhoof.
- 24b. **GIRAF**
op 1/2 denier van Rhodesia — 1955.
- 24c. **GORILLA (aap)**
op Duitse nooddaler in porcelein — 1923.
25. **HAAI (een hamerhaai)**
op bronzen stuk van Solus op Sicilië.
26. **HAAN**
op drachme van Himera op Sicilië- 482 v. Chr.
27. **HAAS**
op tetradrachme van Rhegium-480-4- v. Chr.
28. **HAGEDIS**
op zilveren munt van Kamarina op Sicilië.
op zilveren Macedonise stukken.
op zilveren stater van Leukas.
in goud gemaakt, gold deze afbeelding als primitief geld bij de
- Inca-Indianen van Brazilië, ze noemden dat Guarana.
- 28a. **HAVIK**
op drachme van Trajanus voor Alexandrië.
op obool van Nero en ook Hadrianus.
30. **HERT**
op munten van Stolberg.
op Duitse taler-1545- van Karl-Ludwig-Martin van Ottingen.
33. **HOND**
een ever aanvallend op noodgeld van Oldenburg.
een kind zegend op een munt van Kydonia op Creta.
met een wezel op klein bronzen munt van Segesta op Sicilië.
op bronzen munt van Epeirotem.
op drachme van Kephallenia.
op bronzen munt van Madytos.
een dolfinj aanvallend op een brons van Phokaia in Ionië.
- 36a. **IBIS (vogel)**
met andere dieren op een drachme van Marcus Aurelius bestemd voor Alexandrië.
op munt van Juba II en Cleopatra van Mauretanië.
37. **INKTVIS**
op litra van Syracuse — ± 740 v. Chr.
- 37a. **JACHTHOND**
op 3 Mark van Tale in de Harz — 1921.
- 38a. **JAKHALS**
met andere dieren op drachme van Marcus Aurelius (koloniale munt).
40. **KALF**
op didrachme van Eolide op Lesbos — 550-450 v. Chr.
43. **KAMEEL (kamel)**
op Bactrisch-Indise Koningsmunt.
op drachme van niet geïdentificeerde stad in Arabië.
- 43a. **KAMELEON**
op tetradrachme van Barke.
- 43b. **KAMSCHELP**
op drachme van Messana — 520 v. Chr.
- 43c. **KARPER**
op zilveren obool van Psophis in Arcadië.
- 43d. **KAT.**
op 1/2 drachme van Kyrene.
op nomos van Taras in Calabrië.
op 2 Mark, noodgeld van Tale-Harz (wilde kat).
45. **KEVER (mestkever)**
op tetradrachme van Abdera.
op een enig bekend exemplaar van een tetradrachme van Aitna — Dit uniek stuk — uiterst zeldzaam en waardevol -is in het bezit van het Munt- en Penningkabinet, gehecht aan de Koninklijke Bibliotheek te Brussel.
- 45a. **KIKVORS**
op zilveren obool van Euloia of Athene.
op bronzen munt van Luceria in Apulië.
op aes graeve.
op munten van Metapontum.
46. **KOE**
op denier van Augustus.
op munten van Coeveldt (in Nederland).
op 3 pence van Guernsey van 1956.

48. *KONIJN*
op aureus van Hadrianus.
- 48a. *KRAAI*
op tetradrachme van Mende in Macedonië.
- 48b. *KORHOEN*
op 3 pence van Caledonië.
49. *KRAAN (kraanvogel)*
op Chinese dollar van Sun-Yat-Sen van 1927 ?
50. *KRAB*
op tetradrachme van Kos.
op munten van de Romeinse Republiek.
op bronzen munt van de Brettiers in Metaponte e.a.
51. *KREEFT*
op drachme van Antoninus Pius voor Alexandrië.
op drachme van Apollonia-Pontica — ± 400 v. Chr.
52. *KROKODIL*
op zilveren denier van Julius Caesar-29 v. Chr.
521. *KWARTEL*
op electrum stater van Klein-Azië.
op oud, naamloos Grieks muntje.
54. *LAM*
op noodgeld van Prüm.
op middeleeuwse munten o.m. van Charles VI-1380-1422.
op gouden munt van Joanna en Wenceslas van Brabant.
op dubbele dukaat van Nurenberg.
55. *LAMA*
op Boliviaanse munten.
56. *LEEUW*
op veel Romeinse munten van de Republiek, het Keizerrijk en de Romeinse kolonies.
op 1/2 sesterts van Maximianus.
op taler van Nordheim van 1671.
op Brabantse denier van Leuven (14° eeuw).
op 50 sous van Mauritius van 1824.
op zilveren stater van Samos en van Kypros.
op munten van Vellia in Lucanië.
op tetradrachme van Tharsos en van Milete in Ionië.
op 1/2 drachme van Tlos.
op munten van de koningen van Byblos.
op Belgische munten.
op munten van Burma of Birma en Oost-Afrika.
gevluegeld voorgesteld op bracteaat van Reichenau.
afgebeeld met kruis en vlag (leeuw van Juda) — op munten van Abbissinië.
een gevluegelde leeuw met zwaard -op Graubunder taler van 1603 (sluiten van den vrede met Venetië).
met kroon en bliksem voor de Ionise eilanden o.m. voor de munten van Creta.
voorgesteld gekroond en met wetstafel op 5 lire van 1848-Venetië.
de leeuw, een stier aanvallend op tetradrachme van Akanthos en Syracusea.

N. - MARCEL NUYTENS - PITTOORS P.F.J.

Nota : Het aangehaalde werk van Imhoof is : Tier- und Pflanzenbilder auf Münzen und Gemmen des Klassischen Altertums von Imhoof-Blumer und Otto Keller. Leipzig 1889.

ALLIANCE NUMISMATIQUE EUROPÉENNE

EUROPEES GENOOTSCHAP

VOOR MUNT- EN PENNINGKUNDE

PUBLICATION MENSUELLE
FONDATEURS — STICHTERS

RENÉ DE MARTELAERE ANTOINE VANDEN BRANDE
314, avenue Gitschotel, BORGERHOUT-ANVERS (Belgique) Tél.39.17.51

Septembre 1958

— 10 —

September 1958

CURRENCIES OF AUSTRIA

/1918 - 1952/

(suite)

/1945.XII.1/ *RUBLIK OSTERREICH. Austrian Republic.*

83/ 1 Reichsmark, green,

1945. V. 29. *OESTERREICHISCHE NATIONALBANK. Austrian National Bank.*

84/ 10 Schilling, brown-blue,

85/ 10 " " Zweite Ausgabe. 2nd issue.

86/ 20 " gray-blue,

87/ 20 " lilac-blue,

88/ 50 " brown-gray-green,

89/ 100 " greenish gray - blue,

90/ 100 " greenish gray - lilac,

91/ 100 " " " " Zweite Ausgabe, Second issue.

92/ 1000 " green,

93/ 1000 " green-gray. Zweite Ausgabe. 2nd issue.

1945. IX. 4. *OESTERREICHISCHE NATIONALBANK*

94/ 5 Schilling, green-gray/blue,

1946. II.2. *OESTERREICHISCHE NATIONALBANK*

95/ 10 Schilling, rose-brown,

96/ 20 " dark green

1947.1.2. *OESTERREICHISCHE NATIONALEBANK*

97/ 100 Schilling, green-gray-lilac,

1947. IX. 1. *OESTERREICHISCHE NATIONALBANK*

98/ 1000 Schilling, green-gray, Zweite Ausgabe, 2nd issue.

1949. 1.3. *OESTERREICHISCHE NATIONALBANK*

99/ 100 Schilling, green-gray-ochre/brown,

1950. 1.2. *OESTERREICHISCHE NATIONALBANK*

100/ 10 Schilling, violet,

101/ 20 " red-brown/brown

FIN

MIHALY KUPA